

Inicijativa ALAC:

Transporentnost Srbija inicirala je u februaru 2017. da se izmenama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja regulišu situacije kada organ javne vlasti tvrdi da ne poseduje traženu informaciju, a postoji osnov za sumnju da je reč o neistinitoj tvrdnji, kada postoje dokazi da je reč o neistinitoj tvrdnji, kao i situaciju kada organ ne dostavi informaciju, a pri tome se jasno ne izjasni da li je poseduje.

U dopisu upućenom ministarki državne uprave i lokalne samouprave, TS je ukazala da se neretko suočavala sa situacijama da organ javne vlasti u odgovoru na zahtev za dostavljanje informacije navede da ne poseduje traženu informaciju. U pojedinim slučajevima, posebno kada bi organ, ukoliko poštuje propise, morao da ima traženu informaciju, nemoguće je dokazati da je u odgovoru izneta lažna tvrdnja, ukoliko se ne izvrši direktan uvid, što bi mogla da obavi upravna inspekcija. Aktuelno rešenje iz člana 20. koje predviđa provere od strane Poverenika u nekim situacijama te vrste je nepotpuno bez odgovarajućih nadzornih ovlašćenja.

Postoje i slučajevi kada se na osnovu dokumenata dobijenih od drugih organa može dokazati da je organ od koga je prvobitno tražena informacija izneo lažnu tvrdnju da ne poseduje dokument koji sadrži informaciju. Kao primer u dopisu smo ukazali na slučaj (iz Antikorupcijskog savetovališta TS) kada javno preduzeće tvrdi da nema dokument o stručnosti članova nadzornog odbora, a osnivač tog JP dostavi dokumente koje je dobio od tog javnog preduzeća, kojima se dokazuje da ispunjavaju uslove tražene stručnosti. Konačno, u praksi smo se susretali i sa slučajevima kada se organ ne izrazi nedvosmisleno da li poseduje traženi dokument, već u odgovoru opiše proceduru usvajanja ili nastajanja traženog dokumenta.

U vezi sa ovim pitanjima, norme, naročito kaznene, nisu u potpunosti precizne. Praksa je još lošija, tako da se često dešava da nije moguće utvrditi činjenice i doći do traženih dokumenata. Nema ni primera da su odgovarale osobe koje su iznosile lažne tvrdnje.

Stoga smo predložili da se u postupku izrade izmena Zakona obrati pažnja na regulisanje ovih pitanja.

Prilog: Dopis upućen ministarki državne uprave

Влада Републике Србије
Министарство државне управе и локалне самоуправе
кабинет министра
министарка Ана Брнабић

Предмет: иницијатива у вези са уређивањем приступа информацијама од јавног значаја

Поштована госпођо Брнабић,

организација Транспарентност Србија се од свог оснивања (2002. године), још од времена пре него што је та област законски била регулисана у Србији, бави темом слободног приступа информацијама. Активно смо учествовали у изради Закона и подзаконских аката, пратили смо примену ЗОСПИ и повезаних закона, формулисали предлоге за побољшање прописа и праксе. Већ дужи низ година јасно је да је Закон неопходно унапредити. Почетком 2012. године Влада Србије, у сарадњи са Повереником за информације од јавног значаја, утврдила је предлог измена и допуна Закона и упутила га у скупштинску процедуру, али је тај предлог после избора повучен из парламента. До данас се није појавио нови текст, а у више наврата могло се у медијима прочитати да у Министарству за државну управу и локалну самоуправу постоји радна група која ради на новом тексту измена. Поред тога, Министарство је задужено за надзор над спровођењем Закона, а инспекцијски надзор спроводи преко управне инспекције. Обраћамо Вам се у вези са две теме - радом управне инспекције и изменама Закона.

Неретко смо се суочавали са ситуацијама да орган јавне власти у одговору на захтев за достављање информације наведе **да не поседује тражену информацију**. У појединим случајевима, посебно када би орган, уколико поштује прописе, **морао да има** тражену информацију, немогуће је доказати да је у одговору изнета лажна тврдња, уколико се не изврши директан увид, што би могла да обави управна инспекција. Актуелно решење из члана 20. које предвиђа провере од стране Повереника у неким ситуацијама те врсте је непотпуно без одговарајућих надзорних овлашћења.

Постоје и случајеви када се на основу докумената добијених од других органа може доказати да је орган од кога је првобитно тражена информација **изнео лажну тврдњу** да не поседује документ који садржи информацију. Као пример наводимо случај када јавно предузеће тврди да нема документ о стручности чланова надзорног одбора, а оснивач тог ЈП достави документе које је добио од тог јавног предузећа, којима се доказује да испуњавају услове тражене стручности. Коначно, у пракси смо се сусретали и са случајевима када се орган **не изрази недвосмислено** да ли поседује тражени документ, већ у одговору опише процедуру усвајања или настајања траженог документа.

У вези са овим питањима, норме, нарочито казнене, нису у потпуности прецизне. Практика је још лошија, тако да се често дешава да није могуће утврдити чињенице и доћи до тражених докумената. Нема ни примера да су одговарале особе које су износиле лажне тврдње. Предлажемо стога да се у поступку израде измена Закона обрати пажња на регулисање ових питања. То би представљало веома значајан корак и у остваривању циљева Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији.

Срдачан поздрав,
Београд,
21. фебруара 2017.

Транспарентност Србија
програмски директор
Немања Ненадић